

5-6 YOSHDAGI BOLALARNI MUSTAQIL FIKRLASHGA O'RGATISHNING PSIXOLOGIK VAZIFALARI

Xolmatova Gulyora Obidovna,

*Qo'qon davlat pedagogika instituti Fakultetlararo pedagogika va psixalogiya kafedrası
o'qituvchisi*

<https://doi.org/10.53885/edinres.2024.04.1.071>

Annotatsiya: Katta yoshdagi maktabgacha yoshdagi bolaning tasavvuri kattalarning ijodiy tasavvuriga yaqinlashishi mumkin. Biroq, bu ijodkorlik amalga oshirilmaydi, samarasiz, bola buni "o'zi uchun" qiladi. Maktabgacha yoshdagi bolaning faol tasavvurining asosi o'yinda amalga oshiriladi. Shu sabab mustaqil fikrlash jarayonida o'yin faoliyati yetakchi o'rinni egallaydi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, fikrlash, bola, o'yin, ijodiy fikrlash, mantiqiy tafakkur, qiyoslash, analiz, sintez, abstraksiya.

К САМОСТОЯТЕЛЬНОМУ МЫШЛЕНИЮ ДЕТЕЙ 5-6 ЛЕТ ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ЗАДАЧИ ОБУЧЕНИЯ

Холматова Гулёра Обидовна,

*Кокандский государственный педагогический институт, Преподаватель кафедры
межфакультетской педагогики и психологии*

Аннотация: воображение старшего дошкольника может приблизиться к творческому воображению взрослого. Однако это творчество не реализуется, неэффективно, ребенок делает это "для себя". Основа активного воображения дошкольника реализуется в игре. По этой причине в процессе самостоятельного мышления ведущее место занимает игровая деятельность.

Ключевые слова: дошкольное образование, мышление, ребенок, игра, творческое мышление, логическое мышление, сравнение, анализ, синтез, абстракция.

TO INDEPENDENT THINKING OF CHILDREN 5-6 YEARS OLD PSYCHOLOGICAL TASKS OF TRAINING

Kholmatova Gululya Obidovna,

*Kokand State Pedagogical Institute Lecturer at the Department of Interfacult Pedagogy
and Psychology*

Abstract: the imagination of an older preschooler can approach the creative imagination of an adult. However, this creativity is not realized, it is ineffective, the child does it "for himself". The basis of a preschooler's active imagination is realized in the game. For this reason, gaming takes a leading place in the process of independent thinking.

Keywords: preschool education, thinking, child, game, creative thinking, logical thinking, comparison, analysis, synthesis, abstraction.

Maktabgacha yoshdagi bolalarning mustaqil fikrlashi bugungi kundagi eng muhim talablardan biridir. Bola o'zi mustaqil fikrlay olsagina u kelajakda o'z o'rnini hech qiynalmasdan topa oladi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoev: "Biz yoshlarga oid davlatsiyosatini hech og'ishmasdan, qat'iyat bilan davom ettiramiz. Nafaqat davom ettiramiz, balki bu siyosatni eng ustuvor vazifamiz sifatida bugun zamon talab qilayotgan yuksak darajaga ko'taramiz. Yoshlarimizning mustaqil fikrlaydigan, yuksak intellektual va ma'naviy salohiyatga ega bo'lib, dunyo miqyosida o'z tengdoshlariga hech qaysi sohadabo'sh kelmaydigan insonlar bo'lib kamol topishi, baxtli bo'lishi uchun davlatimiz va jamiyatimizning bor kuch va imkoniyatlarini safarbar etamiz" degan edilar. Yana, 2020-yil 1-oktabrda "Bugun biz yashayotgan jamiyatga yangi fikr, yangi g'oya, eng muhimi, islohotlarni amalga oshirishga qodir bo'lgan yangi avlod kadrlari kerak" Shubhasiz, yosh avlodning zamon talablariga

munosib, mustaqil fikr qarashiga ega, yuksak intellektual va ma'naviy salohiyat sohibi va dunyoning har bir burjida tengdoshi bilan erkin muloqotga kirisha oladigan shaxs bo'lib kamol topishida adabiyot va san'atning roli beqiyosdir. Shu sababdan ham maktabgacha yoshdagi bolalarni mustaqil fikrlashga o'rgatish, kelajakda ularni yetuk, barkamol shaxs bo'lib yetishishiga, yurtimizni yanada ravnaq toptirishiga zamin yaratadi.

Maktabgacha yoshdagi bolalarda mustaqil, fikrlashni rivojlantirish, komil inson sifatida voyaga yetkazish muammosi xalq pedagogikasi va mutafakkirlarimiz diqqat markazida turgan. Bugungi kunda O'zbekistonda ham olimlar tomonidan mustaqil fikrlashga o'rgatish bo'yicha ko'plab tadqiqot ishlarini olib bormoqda. V.M.Karimova, R.Sunnatova, Q.Husanboyeva kabilar mustaqil fikrlashga oid "Boshlang'ich sinf o'quvchilarini mustaqil fikrlashga o'rgatish", "Yuqori sinf o'quvchilarining adabiyot darslarida mustaqil fikrlashga o'rgatish" kabi ko'plab tadqiqotlar olib bordi hamda o'quvslubiy qo'llanmalar, hamda shu borada kitoblar chop qildirgan. Bolada fikrlashni rivojlantirishning ahamiyati shundaki, aynan fikrlash tufayli hayotning ko'plab hodisalarini asoslash, mavhum tushunchalarni tushuntirish, bolani o'z nuqtai nazarini himoya qilishga o'rgatish mumkin. Fikrlash orqali murakkab matematik teoremlar va oddiy dunyoviy hukmlar quriladi. Bu dunyoni va boshqalarni oqilona baholashga, "hayot" deb ataladigan vaqt oqimining butun murakkab jarayonini tushunishga yordam beradi. Farzandning to'g'ri fikrlash, fikr yuritish va harakat qilish qobiliyatini rivojlantirib, takomillashtirish orqaligina aqli raso inson bo'lib yetishishiga ishonaman. Mening ish tajribam aynan shu jiddiy va hayotiy masalada unga yordam berishga qaratilgan. To'g'ri fikrlashning asosiy usullari mavjud - taqqoslash, tahlil va sintez, mavhumlashtirish va umumlashtirish, konkretlashtirish. Bu usullarning barchasi maktabgacha yoshda ham ishlab chiqilishi kerak, chunki fikrlashning rivojlanishi maktabgacha yoshdagi bolaning tarbiyasiga ta'sir qiladi, ijobiy xarakter xususiyatlari rivojlanadi, o'zining yaxshi fazilatlarini, mehnat qobiliyatini, faoliyatini rejalashtirish, o'zini o'zi boshqarish va ishonchni, qiziqishni rivojlantirish zarurati ko'p narsani o'rganish va bilish istagi. Aqliy faoliyatning yetarli darajada tayyorlanishi, kelajakda maktabda psixologik ortiqcha yukni yengillashtiradi, bolaning sog'lig'ini saqlaydi. O'yin uni boshqa faoliyatga olib boradi - chizish, loyihalash, yozish. Bolalar ijodiyoti g'oyalari va natijalari bilan noyob va hayratlanarli. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, tasavvurni rivojlantirmasdan, bolaning ijodiy va aqliy faoliyati mumkin emas. Yaxshi rivojlangan tasavvur dunyoni idrok etishni boyitadi, uni yorqin va esda qolarli qiladi. Voyaga yetgan kishi unga yangi tasvirlarni yaratishga, bolaning tasavvurining realizmini rivojlantirishga, tashabbuskorlik va aqliy va amaliy tajriba o'tkazish qobiliyatini rivojlantirishga o'rgatishi kerak. Vazifalarni bajarib, bola mantiqiy fikrlashni, original yechimlarni topishni, mustaqilxulosalar chiqarishni, olingan bilimlarni ijodiy qo'llashni o'rganadi. Maqsad: Tasavvur, ijodkorlik orqali ijodiy fikrlashni rivojlantirish. Maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi: Guruhda hissiy jihatdan qulay muhit yaratish. Muammolarni hal qilishda nostandart yondashuvni qo'llash imkoniyatini ko'rsatish. Aqlning moslashuvchanligini rivojlantirish. Qaror qabul qilishda mustaqil bo'lishni o'rganish. Fikrlash - bu odamning muammoni hal qiladigan aqliy jarayoni. Fikrlashning natijasi so'z bilan ifodalangan fikrdir. Shuning uchun fikrlash va nutq bir-biri bilan chambarchas bog'liq. Fikrlash yordamida biz bilimga ega bo'lamiz, shuning uchun uni bolalikdan rivojlantirish juda muhimdir. Fikrlash uch bosqichda rivojlanadi: Vizual-samarali (bola obyektini manipulyatsiya qilish orqali harakatni o'ylaganda) yosh bolaning asosiy fikrlash turidir. Vizual-majoziy (bolaning hodisalar, narsalarning tasvirlari yordamida tasvirlar yordamida fikrlashi) maktabgacha yoshdagi bolaning asosiy fikrlash turidir. Og'zaki-mantiqiy (bola tushunchalar, fikrlash, so'zlar yordamida ongida fikr yuritganda) - bu fikrlash turi katta maktabgacha yoshda shakllana boshlaydi. Maktabgacha yoshdagi bolalarda fikrlashning dastlabki ikki turi asosiy hisoblanadi. Agar bolada har qanday fikrlash yaxshi rivojlangan bo'lsa, unga har qanday muammolarni hal qilish osonroq bo'ladi va shu bilan u hayotda katta muvaffaqiyatlarga erishadi. Mantiqiy fikrlash - bu fikrlash orqali fikrlash. Majoziy tafakkur asosida mantiqiy tafakkur shakllanadi. Bu tafakkur rivojlanishining eng yuqori bosqichidir. Mantiqiy fikrlashni rivojlantirish bo'yicha mashg'ulotlar bugungi kunda juda dolzarbdir, chunki ular kelajakdagi talaba uchun muhimdir. Bolalarda mantiqiy fikrlashni rivojlantirishning asosiy va asosiy mezonlari quyidagilardir: muhim xususiyatlarni kichiklardan ajrata olish, fikr yuritish,

taqqoslash, tahlil qilish, obyektlarni tasniflash, o'z nuqtai nazarini muhokama qilish, sabab-oqibat munosabatlarini o'rnatish, nostandart fikrlashni rivojlantirish. Bolaning rivojlanishi va o'rganishi yoshiga mos keladigan faoliyat va pedagogik vositalar orqali amalga oshirilishi va bo'shashishi kerak. Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun shunday ta'lim vositalaridan biri o'yindir. Bolalar o'ynashni yaxshi ko'rishlarini hamma biladi va bu o'yinlar qanchalik foydali va mazmunlibo'lishi faqat kattalarga bog'liq. O'yin davomida bola nafaqat ilgari olingan bilimlarni mustahkamlaydi, balki yangisini ham oladi. Bolalarda ketma-ket harakatlarni bajarish qobiliyatini rivojlantirish uchun: tahlil qilish, asosda umumlashtirish, maqsadli fikrlash, taqqoslash, o'z ishimda oddiy mantiqiy topshiriq va mashqlardan foydalanaman. Muammoli element mavjud bo'lgan har qanday noodatiy o'yin holati har doim bolalarda katta qiziqish uyg'otadi. Bir guruh predmetlardan farq belgisini izlash, ketma-ketlikda etishmayotgan figuralarni izlash, mantiqiy qatorni davom ettirish kabi vazifalar topqirlik, mantiqiy fikrlash va topqirlikni rivojlantirishga xizmat qiladi. Bolalarni muvaffaqiyatli tarbiyalashning asosiy kafolatlaridan biri maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlashda ko'ngilochar vizual materiallardan foydalanishdir. Darsda men tasviriy va illyustrativ materiallarga katta e'tibor berdim, chunki u bolalarning e'tiborini jalb qilishga yordam beradi, vizualmajoziy fikrlashni rivojlantiradi, bu esa o'z navbatida bolaning bilim faolligini rag'batlantiradi. Maktabgacha yoshdagi bolaning mantiqiy tafakkurini rivojlantirish uning amaliy, o'yin va kognitiv faoliyatini rag'batlantiradigan shart-sharoitlarni yaratishga bog'liq. Shuning uchun guruhda qiziqarli matematika burchagi mavjud bo'lib, u erda qo'shma va mustaqil faoliyat uchun qo'llanmalar mavjud. Ushbu burchakda turli didaktik o'yinlar, ko'ngilochar materiallar taqdim etiladi: boshqotirmalar, labirintlar, boshqotirmalar. Maktabgacha yoshdagi bolalarda didaktik o'yinlar orqali fikrlashni rivojlantirish juda muhimdir. Qiyoslash - obyektlarning o'xshashligi va farqini aniqlash usuli. Taqqoslashning asosiy qoidasi mavjud: siz faqat taqqoslanayotgan obyektlarni, ya'ni faqat umumiy xususiyatlarga ega bo'lgan va farqlari mavjud bo'lgan narsalarni solishtirishingiz mumkin. Tahlil - bu bolaning aqliy ravishda obyektning qismlarga bo'lish usuli. Sintez - bu bolaning tahlilda ajratilgan obyektning alohida qismlarini aqliy ravishda bir butunga birlashtirgan usuli. Analiz va sintez har doim bir-biri bilan chambarchas bog'liq bo'lgan ikkita usuldir. Abstraktsiya - bu bola obyektlarning muhim xususiyatlarini aqliy ravishda ajratib turadigan va hozirgi paytda muhim bo'lmagan belgilardan chalg'itadigan texnikadir. Bu natija - abstraktsiya deb ataladi. Abstraktsiya va umumlashtirish yagona, ajralmas jarayondir. Ularning yordami bilanbola umumiy tushunchalarni oladi. Umumlashtirish jarayonida bola, go'yo, o'z

belgilarining massasidan chalg'ib, muayyan obyektlardan uzoqlashadi. Ammo bularning barchasi generalni tanib, shaxsning mohiyatiga chuqurroq kirib borish uchun amalga oshiriladi. SPESIFIKAT - bola bitta obyektning har tomonlama bilishi mumkin bo'lgan texnika. Atrofdagi voqelikni anglagan holda, bola obyektlarni bir-biri bilan taqqoslaydi, ularning o'xshashlik va farqlarini aniqlaydi, tahlil va sintez orqali obyektlarning mohiyatini ochib beradi, ularning xususiyatlarini ajratib ko'rsatadi, mavhumlashtiradi va umumlashtiradi. Ushbu operatsiyalar natijasida bolada atrof-muhit obyektlari haqida tushunchalar paydo bo'ladi. Bularning barchasi fikrlash madaniyatini oshiradi. Aqliy savodxonlikni rivojlantirish uchun trening zarur. Men kattaroq maktabgacha yoshdagi bolalarning majoziy tafakkuri haqida batafsilroq to'xtalib o'tmoqchiman. "Majoziy fikrlash" tushunchasining o'zi tasvirlar bilan ishlashni, g'oyalarga asoslangan turli operatsiyalarni (fikrlashni) o'z ichiga oladi. Maktabgacha yoshdagi bolalar (5,5 - 6 yoshgacha) ushbu turdagi fikrlash imkoniyatiga ega. Ular hali mavhum (ramzlarda) fikr yurita olmaydilar, haqiqatdan, vizual tasvirdan chalg'idilar. Shuning uchun men o'z sa'y-harakatlarimni bolalarda ularning boshlarida turli obrazlar yaratish, ya'ni tasavvur qilish qobiliyatini rivojlantirishga qarataman. Taxminan 6-7 yoshda bolada u uchun ikkita yangi fikrlash turi shakllana boshlaydi - og'zaki-mantiqiy va mavhum.

Agar bolada og'zaki-mantiqiy fikrlash yetarli darajada rivojlanmagan bo'lsa, bu har qanday mantiqiy harakatlarni amalga oshirishda qiyinchiliklarga olib keladi (tahlil qilish, umumlashtirish, xulosalar chiqarishda va so'zlar bilan operatsiyalarni bajarishda asosiy narsani ta'kidlash). Ushbu turdagi fikrlashni rivojlantirish uchun foydalanadigan o'yinlar bolaning ma'lum bir xususiyatga ko'ra so'zlarni tizimlashtirish qobiliyatini, umumiy va o'ziga xos

tushunchalarni ajrata olish qobiliyatini, induktiv nutq tafakkurini rivojlantirish, umumlashtirish funktsiyasi va qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan. mavhum. Shuni ta'kidlash kerakki, umumlashtirish darajasi qanchalik yuqori bo'lsa, bolaning mavhumlashqobiliyati shunchalik yaxshi rivojlangan. Og'zaki-mantiqiy tafakkur jarayonida bir hukmdan ikkinchi hukmga o'tish, ularning ba'zi hukmlarning mazmuni bilan boshqa hukmlarning mazmuni vositachiligi orqali o'zarobog'liqligi sodir bo'ladi va natijada xulosa shakllanadi. Mantiqiy muammolarni hal qilish orqali og'zaki va mantiqiy fikrlashni rivojlantirish uchun induktiv (birlikdan umumiyga), deduktiv (umumiydan birlikka) va traduktiv (birlikdan birlikgacha) talab qiladigan vazifalarni tanlash kerak. birlik, umumiydan umumiyga, xususiydan xususiyga). Abstrakt-mantiqiy tafakkurning yetarli darajada rivojlanmaganligi - bola sezgilar yordamida idrok qilib bo'lmaydigan mavhum tushunchalarni (masalan, tenglama, maydon va boshqalar) yomon egallaydi. Tushunchalar obyektlarning mohiyatini aks ettiradi va so'zlar yoki boshqa belgilar bilan ifodalanadi. Ammo, bundan tashqari, sezgi yosh bolalarda eng ko'p rivojlangan ko'rinmas va nomoddiy tuyg'u. Ular o'zlarining harakatlarini diqqat bilan o'ylamasdan, ularni tahlil qilmasdan, intuitiv impulsiga ergashadilar. Ular shunchaki o'zlarining sezgi tuyg'usiga ergashadilar. U xotirani, mantiqiy fikrlashni yaxshilaydi, idrok aniqroq bo'ladi. Men mantiqiy o'yinlar yosh guruhlarda turli yo'nalishlarda fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi, degan xulosaga keldim, bu uni katta maktabgacha yoshda rivojlantirishni yanada osonlashtiradi. Kelajakdagi ishimda men katta yoshdagi maktabgacha yoshdagi bolalarda turli xil fikrlashni rivojlantirishni davom ettiraman. Men o'zim uchun asosiy vazifa deb hisoblayman: mantiqiy o'yinlar orqali bolalarda tabiatda hissiy jihatdan samarali bo'lgan va kognitiv qiziqish, gumanistik va estetik tajribalar, yaratishga amaliy tayyorlik ko'rinishida ifodalangan atrofda dunyoga shunday munosabatni shakllantirish. ularning atrofida. Atrofdagi dunyoga munosabatni shakllantirish jarayoni murakkab jarayondir. Qiyinchiliklar, birinchi navbatda, uning yashirinligi bilan bog'liq. To'g'ridan-to'g'ri shakllanish davom etayotganda, biz natijada qanday munosabatga ega bo'lishni bilmaymiz. Umid qilamanki, bu iste'molchi emas, balki ijodiy bo'ladi. Men foydalanadigan tajriba, usullar, texnologiyalar menga ijobiy natijaga erishishga yordam beradi. Tushunish nima? Rasmni, eshitilgan hikoyani, o'qilgan xatni tushunish degani nima? Bola birinchidan, idrok etilayotgan bir butunning qismlari o'rtasidagi bog'lanishni aniqlaganida, ikkinchidan, anashu yangi narsa bilan undagi bilim o'rtasida bog'lanish hosil bo'lgandagina tushunish haqida gapirish mumkin. Bolalarning adabiy asarlar va ularga ishlangan illyustratsiyalarini qanday tushunishlarini ko'rib chiqamiz. Ular matn mazmunini tushunishga yordam beradigan rasmlarni, qisqacha video roliklarni ko'rib chiqadilar, rasmlarni tushunishga olib boradigan she'rlarni tinglaydilar. Olti-yetti yoshli bola har bir so'z bilan narsaning tegishli obrazi, uning sifati, harakati o'rtasidagi bog'lanishni aniqlagandagina matnni tushuna olishini ko'rsatadi. Bu bog'lanish osonlikcha aniqlanadi, chunki gap bolalarga tanish narsa va hodisalar ustida ketyapti. Ular rasmdagi voqea hodisani ko'rib tahlil qiladilar, mustaqil fikrlaydilar va tarbiyachiga yoki uyida ota-onasi yaqin insoniga gapirib beradilar. Bu esa bolaning tafakkurini rasm orqali boyitib, nutqining rivojlanishiga katta yordam beradi. Bolalarga tanish mazmunni ifodalovchi har bir so'zni tushunish ularga so'zlar o'rtasidagi bog'lanishlarni ham osonlikcha aniqlashga, ya'ni butun gapni tushunishga yordam beradi, bu esa hamma matnni tushunib olishning zarur shartidir. Qiyin gaplarga notanish so'zlarning kiritilishi bolaga gapning qismlari o'rtasidagi bog'lanishni aniqlash, demak, muayyan gapda ifodalangan fikrni tushunish imkonini bermaydi. Bunda tarbiyachi lug'atustida ishlashiga to'g'ri keladi. Bola nutqiga yangi so'zlar kirib kelishi, uni eslab qolib, muloqot jarayonida qo'llashi katta ahamiyatga ega. Bolalarga biron-bir ertakni audio eshittirib, so'ngra qo'lga rasmlarni berib, ertakni ketma-ketlikda to'g'ri joylashtirishni taklif qilish lozim. Bolalar voqeaning ketma-ketligini eslab qolgani kabi rasmni tuzadi. Ba'zi bolalar rasmni to'g'ri, ba'zilar esa tugal qilmasligi mumkin. Bunday holatda tarbiyachi ertakni yana bir bor o'zi hikoya qilib berishi, yoki audio eshittirishni qayta qo'yishi mumkin. Mana shundagina bolada eslab qolish va mustaqil fikrlash shakllanadi. Bolaga idrok etilayotgan materialdagi xilma-xil bog'lanishlarni aniqlab olishda yordam beradigan tarbiyachining bunday ishi uning mantiqiy tafakkurini o'stiradi. Mustaqil fikrlashning xususiyati aynan xilma-xil narsalar, voqealar va ularning har biri ichidagi turli bog'lanishlarni aniqlab, aniqroq ochish va bu bog'lanishlarni

soʻzlar bilan ifodalashdan iboratdir. Topishmoqlarni topishda yoki maqollarni mulohaza qilib koʻrishda, hikoya oxirini oʻylab topishda, turli narsalarni guruhlar boʻyicha umumlashtirishda, bola bajaradigan barcha aqliy ishning asosida fikrlash jarayoni: analiz va sintezdan iborat tushunish jarayoni yotadi. Bolaning fikr yuritish faoliyatidagi analiz va sintez jarayonlarining oʻziga xosligi ularning mantiqiy tafakkur xususiyatlarida namoyon boʻladi. Bolalar qanday fikr yuritadilar? Masalan, bolalar tirik quyonni tomosha qilyaptilar. Uni hozirgina guruh xonasiga olib keldilar. Bu bolalarning ana shu hayvonni oʻrganayotganliklari “analiz qilayotganlari”, u analizning izchil emasligi, quyonning tashqi koʻrinishi yetarlicha tahlil qilishga ham tayyor boʻlmaliklariga qaramay, ular tezda sintezga oʻtayotganliklari haqidagi fikrlar edi. Bolalar hayvonni kuzatayotib, koʻp narsani birinchi bor koʻradilar, biroq bu yangiliklarni oʻzlari bilgan, oʻz tajribalarida bor boʻlganlar asosida osonlikcha tushunib oladilar.

XULOSA Tajribadan koʻrinib turibdiki, bolalar kuzatish taqqoslash, xulosa chiqarish, oʻz taxminlarini amalda tekshirish natijasida mantiqiy toʻgʻri xulosalar chiqaradilar. Bolalarning aqliy ishi mulohaza yuritishda, taqqoslashda va xulosa chiqarishida koʻrinadi. Bu ishlar asosida analiz va sintez jarayonlari yotadi. Har qanday fikr yuritish mulohazasi analiz-sintez asosiga quriladi, yaʼni butunni qism, elementlarga boʻlish va ular oʻrtasidagi bogʻlanishni aniqlash, bu esa butunni yaxshiroq tushunib olishga olib keladi. Bolalarni bu jarayonga maxsus oʻrgatish kerakki, bunda ular muayyan hollarda harakatning maʼlum usuli sifatida har bir yoʻldan foydalanishni bilib olsinlar. Shunday qilib, taqqoslash usuli, agarda bolani ana shunday aqliy fikr yuritishga maxsus oʻrgatilsa, bolaning aqliy faoliyatida muayyan usulga aylanishi mumkin. Aqliy faoliyat usuli sifatida taqqoslashni egallab olganligi bolaning anashu usulni qayerda qoʻllash mumkin va qayerda qoʻllash kerakligini oʻzi topishida va yangi masalani hal qilishda undan foydalana olishida namoyon boʻladi. Bularning barchasi bolalarning mantiqiy tafakkurini mashq qildiradi va mustaqil fikrlashiga yordam beradi.

Adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik Oʻzbekiston davlatini mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz // Xalq soʻzi 2016 - yil 16 - dekabr.
2. Mirziyoyev Sh.M. Oʻqituvchi va murabbiylar – Yangi Oʻzbekistonni barpo etishda katta kuch, tayanchimiz va suyanchimizdir. “Yangi Oʻzbekiston”, 2020-yil 1-oktabr 3-bet.
3. Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 22-dekabrda 802-sonli “Maktabgacha taʼlim va tarbiyaning davlat standartini tasdiqlash toʻgʻrisida”gi Qarori. <https://lex.uz/docs/-5179335>
4. Vigotskiy L.S. Fikrlash va nutq (toʻplam). – M.: 2011.
5. Rubinshteyn S.L. Fikrlash va uni oʻrganish yoʻllari haqida / S.L.Rubinshteyn. - M.: Pedagogika, 2012.